СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 129. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 5. червня, 1925.
VOL. XXXIII. No. 129. Jersey City, N. J., Friday, June 5. 1925. THREE CENTS

Прогибіційний уряд знова говорить про скріплення боротьби проти бутлеґерів.

ВАШИНГТОН, 3. червня. — Ґенерал Андрус, заступник міністра скарбу та начальник прогибіційного уряду, видав публичну заяву, що недавна кампанія проти бутлеґерів, пачкуючих горівку морем, се лишень початок справдішньої кампанії, яка почнеться вже в найблизших днях.

Говорить він, що уряд уже виплянував сю кампанію як справдішну битву та за кілька днів думає почати рішаючі бої.

БОГАТО ЛЮДИЙ ТЕРПИТЬ ЧЕРЕЗ СПЕКУ.

ВАШИНГТОН, 3. червня. — Цілу східну полосу Злучених Держав навістила небувало висока для сеї пори року спека.

В Ню Йорку приміром спека дійшла була до 95 ба навіть до 97 степенів; від неї згинуло там 2 людий, а шпиталі просто завалені людьми, що попадали від сонічного удару.

Недалеко від Савт Амбою, в стейті Ню Джерзі, наслідком спеки покоробилася зелізнича шина на торі Пенсилвенійської зелізниці; від сього вискочив зі шин пасажирський поїзд. З огляду на те, що поїзд їхав тоді дуже поволи, ніяких випадків у людях не було.

ВЕЛИКА БУРЯ В НЕБРАСЦІ.

ОМАГА, Небраска, 2. червня. — Цілу східну частину стейту Небраски та західну часть стейту Айови захопило страшне торнадо. Буря пірвала телеграфічні дроти, повалила доми й господарські забудовання. За вітром схопилася страшна злива з градом, яка наробила великої шкоди на полях. Шкоди обчисляють на міліони долярів.

Були теж випадки в людях. Недалеко міста Медисону, в стейті Небрасці, вітрюга повалила будинок одного фармера й забила при тому фармерку та її слугу.

ВИБОРИ В ЮНІЇ КОНДУКТОРІВ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 2. червня. — Підчас конвенції юнії зелізничих трейнменів, що відбувалася тут від кількох днів, вибрано майже той самий уряд. Відомий юнійний провідник Лі знова став президентом юнії.

СМЕРТЬ ВІД ЕКСПЛЬОЗІЇ ШТУЧНИХ ОГНІВ.

ПИТСБУРҐ, ПА., 2. червня. — Підчас ладовання штучних огнів на трок у однім магазині в Мекізраку наступив вибух сих огнів. Від вибуху двох робітників згинуло на місци, а кількох других віднесло тяжкі покалічення й попарення. Двох робітників вибух відкинув на велику віддаленість.

НАСЕЛЕННЄ ОДНОЇ ДІЛЬНИЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ ЗРОСЛО ВДВОЄ ЗА 5 ЛІТ.

НЮ ЙОРК, 2. червня. — Урядові обрахунки числа населення в Ню Йорку показують, що населення дільниці („боров") Квінс зросло за 5 літ в двоє. В 1920. році було там мешканців 469,042 душ, а нині там є вже понад 900.000.

ПОКИДАЮТЬ ПРИБЕРЕЖНУ СТОРОЖУ.

НЮ ЙОРК, 2. червня. — Не минає тепер дня, щоби кількох членів прибережної прогибіційної сторожі не покинуло службу. Нині покинуло їх аж 6. Всі кажуть, що послідна скріплена наґінка на пачкарів горівки робить службу незвичайно напружуючою.

Прогибіційні урядники подають, що капітани бутлеґерських кораблів, зневірившися в можливість висадження на беріг своїх ладунків, стали вже самі випивати шампани та другі що ліпші напитки.

ЗАСУДИЛИ ЖІНКУ ЗА ВБИЙСТВО.

БЕЛВИДІР, Ню Джерзі, 2. червня. — Перед місцевим стейтовим судом розбиралася від кількох днів справа пані Миртел Карпентер, обжалованої за вбийство Адама Павляка. Як показалося на росправі, обжалована вбила Павляка в домі свого діда, Вілієма Каминса. На суді боронилася вона самообороною, кажучи, що Павляк обжалував її, що вона забрала в нього 200 долярів, а коли вона сьому заперечила, він напав на неї. Тоді вона добула револьвера та кількома вистрілами положила його трупом.

Лава присяжних суддів по одно-годинній нараді прийшла до переконання, що вона винувата вбиття чоловіка в другім степени. Суд зараз наложив на неї кару вязниці від 20 до 30 літ.

ПОМИЛУВАНИЙ... НА СМЕРТЬ.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 2. червня. — Джан Бастер, Мурин, що відсиджує тут довшу вязничну кару, дістав необмежену відпустку з вязниці, щоби ставитися перед судом в Аркенсо та бути страченим.

Як закидують йому, він утік був в 1921. році з вязниці в Аркенсо разом з кількома другими вязниками, перемігши сторожів і поліцистів, що стерегли вязниці. Сидів він там тоді та [illegible] на смерть, не котру його присуджено за напад з убийчим наміром.

Зловлено його в [illegible] не за старий злочин, а за новий, і засуджено на 7 до 10 літ вязниці. Його страчення буде одначе ще залежати від того, чи уряд стейту Аркенсо впевниться, що Бастер власне той Джеферсон, що сидів колись в вязниці, [illegible].

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наш селянин хліба. Сам не має чим поживитися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і мишва знищила озимину. Лютий ворог донищує його податками і данинами та жде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як оден до ратунку нації. Нехай промчиться в ту страшну хвилю і найбільш заспалий кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Поратувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі повинні взятися до неї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодове лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обеднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

САМОВБИЙСТВО З ПУСТОЇ ПРИЧИНИ.

НЮ ЙОРК, 2. червня.— Джозефіна Піяца, 14-літна дівчина, стрілила собі в голову в самовбійчім намірі, коли її старша сестра не дозволила її вбратися в нову літну сукню. На щастє, дівчина стріляла не добре та місто в голову попала собі в плечі. Відставлено її зараз до шпиталю, де лікарі роблять надію, що без труду її вилічуть. Дівчина не хоче сказати поліції, звідки вона взяла револьвер.

ФАШИСТСЬКО - БОЛЬШЕВИЦЬКА ЗГОДА.

РИМ, 3. червня. — Палата послів приняла 261 голосами проти 4 заключений недавно торговельний договір межи Італією а Москвою.

ЩЕ СТРАЙК СТАНИСЛАВІВСЬКИХ БОГОСЛОВІВ. ...

Богослови, які виступили зі станиславівської духовної семинарії, дістали недавно картки від богослова В. Гординського, щоби негайно зїзджалися до семинарії, бо вже, мовляв, „справа порішена", всі товариші зїзджаються і виклади зачинаються.

В. Гординський, котрий сі карти розіслав, є богословом з III. року, який виступив зі семинарії разом з усіма питомцями, але зломив солідарність і „покаявся". З наказу еп. Хомишина і ректорату він старається збаламутити товаришів розсіваючи неправдиві вісти, та спонукати їх на власну руку повертати до семинарії. Інформації, ширені я. Гординським не відповідають правді. Щодо самого п. Гординського, то його товариші пригадують собі його недавні слова, що його ідеалом є „тримати гарні коні й їздити ними до пана старости й пана комісаря на карти". Не диво, що така людина дала вжити себе як знаряддя для ширення баламутства. Комітет просить усіх богословів, які виступили з духовної семинарії на знак протесту проти самовільного ломання стародавних прав української гр.-кат. церкви, стриматись від усяких дальших рішень до товариського зїзду.

НАПРОТИ ХВИЛЬ.

На полудні Франції згинула трагічно в морських хвилях одна Швайцарка, яка враз зі своєю товаришкою зійшла на край морського берега і хотіла фотографувати з близька приплив моря. Нагло наскочила страшна хвиля і пірвала обі дівчини. Товаришка вспіла видістатися на беріг, зате сама фотографка згинула в обіймах моря.

БЕНЕШ В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

Підчас останнього побуту міністра Бенеша в Варшаві, запроваджено його також до сойму і показувано, як представляється палата з огляду на політичний уклад сил. В тій хвилі говорив посол Здзеховскі. Маршалок Ратай давав пояснення Бенешові в дипломатичній льожі. В хвилі, як Здзеховскі кінчив промову, якийсь пан з галерії закричав на всю салю: „Нині ви ще панами, але завтра я вже переберу правління, бо я є польський король". На салі повстав галас, так що віцемаршалок мусів втихомирювати палату. Показалося, що то був божевільний чоловік, який заліз на ґалерію в салі засідань.

ДУХОБОРИ ПОМИРИЛИСЯ ЗІ ШКОЛАМИ.

Духобори скапітулювали в боротьбі зі школами в Брітіш Коломбії (Канада). Коли правительство провінції взялося до них не на жарти, вони вдалися на переговори і вислідом переговорів було, що признали побіду за правительством. Добровільно заплатили 1,562 доляри, доповняючи тим суму 4,000 долярів кари, на яку були засуджені за непосилання дітей до школи, і 6. травня зачали посилати дітей до шкіл. Одно лише вимогли: щоби тимчасово ходили тільки хлопці, поки не побудується більше шкільних будинків, в яких найшлося місце і для дівчат. Се одначе не відноситься до тих шкіл, яких не можна буде заповнити самими хлопцями.

ВЕРШОК ОЩАДНОСТИ.

Посол до британського парляменту, капітан Факскрафт, оповідає, що перебуваючи недавно в Швайцарії, стрітився там з одним Німцем. Навязали розмову і Німець приповівся що він приїхав до Швайцарії на свій медовий місяць. Капітан погратулював йому і запропонував, щоби Німець представив йому свою жінку. „На жаль, — сказав Німець, — я не можу сего зробити. Ми не мали подостатком грошей, щоби могли обоє виїхати, отже я поїхав сам".

ЛЮДИНА — МАЛПА.

Всі, що читали „Тарзана", чи радше бачили його в кіні, будуть зацікавлені звісткою італійської преси, яка стверджує істнування людини з подобою малпи на одній пароплаві в Неаполі. Цей 20-літний малпюк порозуміваєтьея щодо всього жестами, мов німий і виявляє людську інтеліґенцію.

УКРАЇНЦІ В „МОЛДАВСЬКІЙ РЕПУБЛИЦІ".

В утворенїй большевиками „молдавській републиці" відбулися вибори до рад („совітів"). Більша половина членів сільських рад — по національности Українці. Радянська преса пояснює се тим, що Молдаване ніби то вчилися в школах по українськи і тому почали вважати себе за Українців. Та хоч би воно й було так, то факт, що в „молдавській републиці" при виборах дістали переваґу Українці, свідчить, що територія, на якій створено сю републику, є українською, а сама република є штучною річею, для місцевого населення зайвою а для українського народу шкідливою.

БОМБА В ҐІМНАЗІЇ.

Дня 6. мая почалась матура в ґімназії ім. Лелевеля у Вильні. Три репробовані ученики: Обрембальскі, Ляврин**о**віч і Заґурскі вдерлися до салі й почали стріляти з револьверів до членів комісії. Одна куля вцілила директора ґімназії Беґаньского, друга ранила тяжко професора Янковского. Він умирає. Рівночасно абітурієнт Доманьскі хотів виконати бомбовий атентат. Припадково випустив одну бомбу. Вона вибухла. Три кандидати згинули на місці, 10 тяжко ранених. Жертвою атентату впали й самі атентатчики. Инші телеґрами повідомляють із Вильна, що то ученик Стан. Ляврин**о**віч стріляв із револьвера до директора ґімн. Беґаньского. Колиж лише ранив директора, хотіли товариші розброїти його. Лявріновіч кинув тоді ручну ґранату, яка викликала висше наведені наслідки.

„ДЕНЬ МАТЕРЕЙ."

У ріжних північних краях, а також в Японії, є звичай один день у році присвячувати матерям. Тепер судетські Німці (в Чехії) вводять і собі такий день. В маю один день мають торжественно святкувати в память померших матерей, або тих що є на чужині. Всі цвіти повинні тоді цвісти лише для матерей, того дня вони не повинні зовсім працювати. Инші руки повинні їх заступати в праці. Матерям у далекій чужині посилають листи, дарунки, гроби померших матерей вінчають вінцями й цвітами. А найважнійше в той день не слід забувати про вбогі й безпомічні матери.

ХИМЕРНА ДОЛЯ.

Селянин у Прешбурґу Пускач, якого засудили на довічну вязницю за те, що вбив свою жінку, — виграв одночасно на льотерії 300,000 чеських корон.

Доручують врочисто потвердження польсько-римського конкордату.

ВАРШАВА, 3. червня. — Представники Польщі та Ватикану доконали нині врочистого вручення ратифікації конкордату межи Польщею а Ватиканом. З одного боку виступали урядники польського уряду, а з другого висланник римського папи.

КИТАЙСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ РОСТУТЬ.

ШАНҐАЙ, 3. червня. — Хоча в місті Шанґаю, де почалися недавні заворушення, не було нині ніяких поважнійших подій, зате сі заворушення перекинулися на другі китайські міста. Чужинці побоюються, що вони легко можуть перейти на загально-національний рух. Слідно вже поважні неспокої в містах Кантоні, Нанкинґу й других.

Число страйкуючих робітників виносить уже до 100,000, і що раз більше робітників заявляє свою охоту покинути роботу.

ФРАНЦІЯ Й ЕСПАНІЯ ДОБИВАЮТЬ ЗГОДИ ЩОДО ДУШЕННЯ АФРИКАНСЬКИХ ПОВСТАНЬ.

ПАРИЖ, 3. червня. — Межи французьким міністерством заграничних справ а еспанським амбасадором до Франції ведуться вже від кількох днів переговори щодо спільної акції проти африканських повстанців, воюючих з одного боку проти Еспанії, а з другого проти Франції.

Переговори мають бути вже на укінченню. Однак, рівночасно ходять чутки, що ні Франція ні Еспанія не хоче вести довгої кампанії, якщо можна вийти з гонором з афери.

ҐРІМ З ЯСНОГО НЕБА.

ПАРИЖ, 3. червня. — В малім селі Кумані в департаменті Арієж случилося дивне природне явище.

Серед найкращої погоди, з ясного голубого неба селяни побачили блискавицю, вдаряючу в склін гори. Ціле село задрожало відтак від тяжкого громового гуркоту. Показалося відтак, що ґрім вдарив в одну сільську дівчину, що пасла на горі вівці.

Рідкий, але все таки природний случай зробив на забобонних французьких селян потрясаюче враження.

НІМЕЧЧИНА ЗАНЕПОКОЄНА ПОЛІТИКОЮ АНҐЛІЇ.

БЕРЛИН, 3. червня. — Як видно з німецьких газет, німецька публична опінія сильно непокоїться становищем Анґлії щодо договору про ґарантію. Німеччина підозріває, що Франції вдалося зискати Анґлію на свою сторону в справі висилки військ на німецьку землю.

АНҐЛІЯ БОЇТЬСЯ ЗАВОРУШЕНЬ.

ЛОНДОН, 2. червня. — Анґлійський уряд вислав на границю межи Індією а Афганістаном скріплені відділи свого війська, щоби вони захоронили границю на випадок сподіваних там заворушень.

В Афганістані має аж кипіти невдоволення проти еміра краю. Невдоволення прибирає реліґійний характер, хоча його мають підбурювати аґенти Москви, яка хотілаби захопити сей край під покришкою революції.

ГОРТІ АРЕШТУЄ СВОЇХ ОБВИНУВАТЦІВ.

БУДАПЕШТ, 2. червня. — На приказ уряду диктатора Горті арештовано тут нині Едмунда Беніцкого, провідника леґітимістичного-роялістичного руху та бувшого міністра нутрішних справ, котрий недавно написав в своїй ґазеті обвинувачення диктатора за змову на житте соціялістичних редакторів, Семоґая та Баска.

Сі два редактори пропали були ще в лютім 1920. року, а їх тіла найдено опісля в Дунаю. Поліція тоді сказала, що причина смерти невідома. Тепер Беніцкі робить закид, що се зроблено на приказ самого Горті. Кілька днів тому Беніцкого арештовано й засуджено на 14 днів за образу одного прихильника диктатора.

СТРАЙК ДАНСЬКИХ МОРЯКІВ.

КОПЕНГАҐА, 2. червня. — Данія стоїть тепер перед великим страйком перевозових робітників. Страйком загрозили вперед зелізничі робітники. Коли, однак переговори межи ними а роботодавцями зірвалися, тоді й моряки данських кораблів загрозили страйком для симпатії. Колиб до сього страйку справді прийшло, то се малоби поважний вплив на полученне межи сушею Европи, а норвезькими краями, бо моряцькі юнійні робітники обслуговують кораблі, що їздять межи Данією а Швецією та Норвеґією.

ВИКОПАЛИ НАЙСТАРШИЙ КАМІННИЙ БУДИНОК У СВІТІ.

ЛОНДОН, Анґлія, 3. червня. — Анґлійська комісія, що веде роскопи на румовищах египетських міст, хвалиться, що її вдалося відкрити найстаршу в світі камяницю. Відкрито її при вході до одної піраміди в Сакарі, 15 миль від Каїра. Походить вона з часів третої королівської династії; має отже коло пять тисяч літ віку.

СТАВЛЯТЬ ЕПИСКОПА НА СУД ЗА СПРОНЕВІРЕННЄ.

КОПЕНГАҐА, 3. червня. — Перед державним судом почалася тут росправа проти д-ра Антона Баста, епископа методиської епископальної церкви Скандинавії. Судять його за спроневіренне фондів, зібраних серед вірних сеї церкви на удержання дітий у Відни.

Прокураторія каже, що епископ зібрав 86,000 данських корон, а з того вислав на діти в Відни всего 25,000 корон. Епископ не міг подати на суді [illegible], де дівся решта гроша.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИСТАВЛЯЮТЬ ПОЛЬЩУ НА ПРОДАЖ ТА КУПЦЯ БРАКУЄ

Всі політичні голови світа думають тепер про це якбито замирити Европу. Всі набрали вже того переконання, що такі відносини, які тепер в Европі панують, ведуть до нової світової заверухи. Зачеркнені верзальським договором границі не можуть вдержатися, покраяні живцем народи прокидаються, побита Німеччина стає на ноги. Війна вже на овиді, а народи хочуть знова мира і спокою.

Верзальський договір, що мав принести вічний мир світови є жерелом загального невдоволення та носить в собі зародки нових міжнародних конфліктів. Та найбільшим його нещастем це створена ним Велика Польща. Трагедія тої „Великої" Польщі лежить в тім, що її велич збудована на потоптанню всякого права, на безцеремоннім насильстві на других народах та на поневоленню тихже народів. Того світ передше не бачив, а зглядно не хотів добачити, бо вірив облудним польським дипльоматам, а не так їм як їх жінкам, що то як загально тепер відомо будували своїми „вдзенками" велику Польщу. Та так як краса і принада жіноча з часом марніє так і марніє на наших очах Польща, збудована на тій скоро минаючій, часами принадній, а часами облудній красі.

Німеччина разом з Великою Британією, Францією, Бельгією і Італією ґарантують Франції її границі. На случай якби Німеччина пішла війною на Францію всі ті держави обовязуються її боронити, але тільки її. В той спосіб хочуть довести два народи, французький і німецький до згоди, а тим самим усунути небезпеку нової війни. Франція годиться на це, але домагається, щоби її позволили боронити Польщі на случай, колиби прийшло до війни між Німцями а Польщею. На це знова другі держави не погоджуються, ба кажуть, що Польща несправедливо держить німецькі землі та переконують її на всі застави, щоби лишила Польщу на її власну судьбу, бо її і так не виратує, а себе знищить.

Заводові політики вишукують ріжних способів якби вийти з тої халепи, а оден з них подає в дуже поважнім політичнім видавництві „Контемпорері Ревю" цікавий спосіб полагодження тої справи.

Автор каже, що Польща мимо своїх природних богацтв є жебрацькою державою. Фінанси її в дуже поганім стані, вона потребує доконче гроший. Правдою є, що вона неслушно посідає українські землі, литовське Вільно, німецький Данціґ, Шлеск та коридор, до яких посідання не має найменшого права. Але для святого спокою чи не запропонувати їй за відступлення тих земель дещо гроший. Німеччина тим не збідніє, а навіть Литва, бо вони в порівнанню до Польщі богатирі. А це краще викинути пару центів як допустити до проливу крови.

Та пропозиція відбилася голосним відгомоном по світі. Німці ані не думають платити, бо певні, що вони дуже легко упораються з геройською Польщею, коли тільки з нею самою прийдеться їм говорити. Навіть мала Литва не хоче платити, бо й та не вірить, щоби Польща могла задержати Вільно. І так продають, але купця нема. Кажуть, де таке хто вигадав, щоби злодієви платити за крадене добро.

А Польща удає ображеного і накидається на англійських і американських політиків та лає їх в немилосердний спосіб за це, що вони сміли так понизити Польщу та пропонувати її продажу її власних земель.

Видко, що світові політики вже добре обзнайомлені з відносинами в Польщі. Вони знають, що за гроші можна не тільки перекупити в Польщі кождого урядовця, жандарма та жовніра, але вдодатку ще й цілу Польщу купити. Ціла біда, що ніхто не хоче собі нагитати такого клопоту і Польщі не купує.

Несогірше світових політиків оренгуються і наші люди. Ще тому два роки взад на однім з віч, мабуть в Йонкерс, доказував старий наш Лемко, що нам треба тільки центи складати, а як їх наскладаємо добру суму, то не тільки викупимо наші землі з під Польщі, але і цілу Польщу закупимо, як схочемо.

На всякий случай сумно з Польщею. Перше пускала вона блахмана перед світом про свою хоробрість і шляхотність. До світової війни слово Поляк означало в західній Европі — благородний чоловік, сегодня хиба гохштаплер і реакціонер. В Парижи величали їх як героїв і мучеників, а тепер як доносять нам послідні часописні відомости, сформовано в Парижи спеціяльну поліцийну бриґаду для охорони міста перед польськими бандидатами, яких ту намножилося споре число, відколи повстала польська держава. До цего часу була тільки подібна бригада для охорони перед чорними з Альжиру і Марока, а тепер хороняться Французи перед своїми білими приятелями-Поляками. Га, хай і вони закоштують трохи польської культури, а певно вилічаться основно на цілі століття від приязни з Польщею та будуть уникати її як заразн, цілком так, як ми Українці.

СПРАВА ЯКА НЕ ПОВИННА ЗНАТИ БАЙДУЖНОСТИ.

(Надіслана стаття).

Дня 14-го мая, с. р., в копальни вугля, в місцевости Кайфорд, у Вест Верджінії, погиб Михайло Василишин. Коли по скінченню своєї праці, вертав домів коло години 10 рано, на межі шибу відломився величезний вуглевий камінь, впав на його плечі та роздавив тіло на вуглеве тісто так, що якби не руки й ноги, то не булоби можна розпізнати, що се було людське тіло.

Покійний походив зі села Луківки, товмацького повіту, в Галичині. Оставив він вдову Катерину і шестеро дрібненьких сиріт з котрих найстарше має 11 років. Всі вони тепер остались там без помочі й опіки, бо покійний в час своєї смерти не належав до жадної запомогової організації. Був він попередно членом Товариства Запорозька Січ, відділу 234 У. Н. Союза, в Елизабеті в стейті Ню Джерзі, і членом Українського Народного Союза ще від липня 1917 року. Був він добрим і щирим членом для сеї організації, бо приєднав мене й ще других трох членів до відділу й до У. Н. Союза. Його жена й двоє діточок також належали тоді до У. Н. Союза. Та коли настали дорогі часи і було тяжко з більшою фамілією вижити в місті, покійний, щоби зробити ліпше життя, подався на більші зарібки в майни. Там він і працював весь час з виїмком одного місяця, в році 1923 коли був приїхав до Елизабету, готовлячися їхати до старого краю. З уваги на те, що в старому краю панує велика біда й нужда через польську окупацію, я відрадив йому їхати туди, а радив осісти в нашій околиці. Покійний поради не послухав і вернув назад в майни. З членства в Товаристві і У. Н. Союзі виступив, бо в тій місцевости не було відділу У. Н. Союза. Він дивився байдуже на поради забезпечити своє життя в запомоговій організації, бо мав гадку вертати до старого краю.

Нехай жеж ся страшна подія буде наукою для кождого неорганізованого Українця й Українки. Ніхто не знає години своєї смерти. Ніхто не знає, яке нещасте кого попаде. Одно кождий дуже добре знає, що треба за свого життя забезпечити свої діти.

Біда тільки в тім полягає, що між українським народом ще тільки байдужности, що його так трудно притягнути до запомогової організації. Помре відтак батько, а його діти остаються без помочі й опіки над собою. Згаданий мною случай не один. Се вони не перші так осталися. І не послідні. Через байдужність родичів нині богато українських дітий осталось (і ще останеться) без помочи й опіки.

Братя і Сестри українського народа в Америці! Живучи на вільній земли Вашінґтона ми мусимо зрозуміти, що всякій біді ми самі винуваті. Пора вже нам давно зрозуміти, викинути тую ворожу для наших дітий байдужність з нашого серця, та вступити в члени найбільшої і наймогучійшої української запомогової організації в Америці, до нашого Батька на чужині, до Українського Народного Союза. Він вже існує в Америці поверх трицять років. За той час богато бідних вдів і сиріт отримало від нього поміч. Тисячі вдів і сиріт почуває вдячність сему батькови за його щиру поміч. Коли член У. Н. Союза помре і оставляє по собі вдову і діти, тоді Український Народний Союз стає Батьком для сеї родини і несе скору поміч. Сей Батько сейчас виплачує посмертну запомогу беі огляду на то, де живуть вдова й сироти, чи в Америці, чи в старому краю. Сей Батько опікується сими сиротами так довго, поки будуть годні опікуватись самі над собою.

Здорові й свідомі Українці й Українки, не зволікайте та не відкладайте назавтра, а вступайте в члени Українського Народного Союза, і забезпечуйте своє життя, як також ваших дітий. Сегорічна конвенційна кампанія організовання нових членів, безплатний вступ, дає нагоду для кождого.

Вступайте громадно. Приєднуйте других поки час, бо час скоро безвпинно минає, а ніколи не вертає. Дивіться, щоби не було запізно. Приступайте сейчас!

Николай Ільків,
член 234 відділу У. Н. Союза.

З українського життя в Америці.

ЕМСТЕРДЕМ, Н. Й.

Українські жінки збирають на Міжнародню Жіночу Конференцію.

Коли ми прочитали в часописях, що в Вашінґтоні відбудеся зїзд Міжнародньої Жіночої Орґанізації, дуже нас це врадувало, що на тій конференції буде українська делеґатка з краю та делеґатки з Америки. Ми постановили ту справу з нашого боку поперти матеріяльно.

Перше поперло її Сестрицтво Неп. Зач. Пр. Д. Марії, яке ухвалило виасиґнувати з каси товариства на ту ціль $25.00. Нам одначе видавалося, що це ще буде замало, тому рішили зібрати дещо більше між нашим жіноцтвом.

Збіркою занялися Анастазія Макаровська і Катруся Пушкар. Зібрали $29.80. Разом вислано до Обєднання $54.80.

Жертвували: Марія Мельничук $ 2, по $ 1: Катерина Ференц, Евдокія Федишин, Анна Гулик, Марія Кожух, Ксеня Митулінська, Анна Вітковська, Павло Куніцкий, Анна Вільчинська, Михайло Тернавський, Олена Іванцишин, Анна Базарніцка, Анна Ґнип, Лев Горичун, по 50 ц.: Катерина Базарніцка, Петро Базарніцкий, Олекса Віньовский, Текля Підлиська, Марія Юркевич, Параня Медвідь, Юлія Малюкевич, Катерина Бабак, Марія Трофим, Стефанія Заяць, Броня Лабінська, Анастазія Сюрко, Анна Нищий, Анна Михальчишин, Марія Вовнянка, Катерина Лечняр, Катерина Ковальчик, Марія Петришин, Феся Бодяк, Юзефа Шаян, Емілія Грецай, Анна Руцка, Катерина Базарніцка, Пелягія Ґарґузінська, Анастазія Макаровська, Катруся Пушкар, Анна Михалюк 30 ц.; по 25 ц.: Зофія Коропіта, Зофія Колодійчук, а Евдокія Пиндик $ 1.

Честь таким жінкам, що розуміють народну справу та потребу жіночої орґанізації.

Катруся Пушкар.

І. ЮНҐСТАВН, О.

І наша громада не дрімає.

Не даємо і ми загибати нашим братям. Ратуємо їх чим і як можемо. Тов. „Сокіл", від. 218 У. Н. Союза ухвалило виасиґнувати з каси $20 на негайну допомогу Голодуючому селянству в Галичині, а громадяни Іван Клюс і Михайло Сорока занялися ще осібною збіркою, яка принесла $30. Разом вислано до Обєднання $50 на поміч Голодному Селу.

Жертвували: Тов. „Сокіл" $20, Іван Лисиґанич $5, Демян Маринич $3, по $1: Дмитро Стецків, Іван Клюс, Мих. Війтишин, Петро Кашевка, Дмитро Горик, Гайман Бродер, Онуфрій Ляхоцкий, Павло Юден, Федір Белевяк, Стефан Стахура, Федір Кузенко, Йосиф Проціак, Йосиф Стахура, Домінік Тарп; по 50 ц.: Яків Павлишин, Андрій Дрозда, Теодор Сліпенчук, Йосиф Мушинський, Йосиф Когут, Омелян Мілько, Петро Проспенка, Стефан Ґречечко, Мих. Суляк, Чали Поган, Мих. Сорока, Іван Ковалич, Кость Війтишин, Іван Ґренечко, Йосиф Залановський, Стефан Мельник.

Щира подяка тим громадянам, що памятають на рідну землю.

Іван Клюс.

В. ІСТОН. ПА.

Маленька, але важненька.

Себто наша громада. Не богато тут наших людий, а ще менше свідомих і щирих українських громадян. Є їх нажаль мала горстка. За те держиться вона так гарно, що може її позавидувати того не одна велика, але розбита громада. Є тут гурток щирих Українців, які від довгих літ правильно відзиваються на всі народні потреби і щедро їх попирають. Вистарчить поглянути на оголошувані списи жертв, щоби переконатися, що пишемо чисту правду.

Сим разом вислано на край через Обєднаннє $35.50, а жертвували слідуючі: Василь Дроботій $10, а то 5 дол. на голодуючих, 2 дол. на революційний фонд, а по 1 дол. на інвалідів, Рідну Школу і Сироти, Филмон Саґатій $8, а то на революційний фонд 5 дол., а на голодуючих $3 дол.; Микола Підгайний $7, а то 5 дол. на голодуючих, а 2 дол. на Рідну Школу, Андрій Будяк $5 на допомогу Голодному Селу, на яку то ціль ще зложили: Дмитро Кручовий $4, Стефан Терлецький $1, а В. Кравець 50 ц.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Як радять, то не забувають за рідний край.

На річнім засіданню орґанізації „Народна Поміч" головні урядники піднесли підчас нарад справу допомоги рідному краєви, при чім ухвалено вислати з каси Товариства $50 на голодуючих, а $25 для інвалідів в краю.

Гроші в загальній сумі $75 вислано до Обєднання в Філаделфії.

Під теперішну хвилю не повинні відбутися ніякі наради, на яких не обговорюванoби розпучливого положення нашого села в краю.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу 6. червня 1925 о годині 8-ій точно вечером, в Українськім Народнім Домі, 217 Іст 6 ул. Є дуже важні справи до полагодження тож проситься всіх членів безуслівно явитись. — Дм. Чайка, секр.

АВБУРН, Н. Й. Відділ 283 подає до відома, що звичайний місячний мітинг відбудеться 8-го червня в церковній галі, точно о год. 7.15 вечером. Проситься всіх Січовиків прибути на час. Є дві важні справи до полагодження. Іван Коковський, кошовий; Л. Зобків, секр.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

НАРІД І ЦЕРКВА

II.

Коби ми були народом державним, церковна справа не відгравалаби для нас як нації такої важної ролі як тепер, коли ми поневолені. Коли ми одні, себто український нарід, хочемо бачити в українській церкві підвалину української нації, другі, себто наші національні вороги, хочуть вжити її авторітету і сили до знищення нашого народа.

А церква по своїй сути призначена для заспокоювання релігійних потреб віруючих. На ділі повиннаби отже стояти осторонь від політичної боротьби. Та так воно виглядає тільки в теорії, а в дійсности буває інакше. Не тільки у нас, але у всіх народів світа.

Берім під увагу українську греко-католицьку церкву. Як католицька, універзальна і інтернаціональна, стоїть в Галичині в огні національної боротьби Українців з Польщею. Проти себе має не тільки ворожий польський нарід, але і польський католицький костел, який цілком явно копає її гріб. За собою має тепер тільки український нарід, якому як нації копає гріб і Польща і польський католицький костел. З католицького боку беручи це анормальне явище, але на великий жаль та нашу шкоду правдиве. Щож її робити?

Сконстатувавши факт, треба тягнути з него консеквенцію.

Не забуваймо, що наказує нам вже простий розум, що насамперід нарід, а потім церква. Бо загине нарід, не буде й церкви. А дальше звернім увагу на це, що йде ворожий наступ як на знищення народу так і церкви та що нарід і церква мусять спільно боронитися і створити один спільний оборонний фронт.

Боротьба о істновання та визволення нації, її способи та напрям, належать до компетенції політичного представництва народу. Церква дбає про життя вірних по смерти, це її головна ціль, а знова політичний провід нації думає тільки про це, як продовжити та поліпшити нації життя на тій землі. Очевидно, що та друга ціль, такби сказати світська, не чужа і церкві, але вона в неї на другім місци. Щож з того виходить?

Інтерес нації вимагає, щоби національна боротьба була ведена пляново та одностайно. Щоби всі сили нації, всі організації, а в тім числі і церковні, взяли в ній активну участь. Плян боротьби виготовлює політична організація. Це генеральний штаб, якому в тім зглядi мусять підпорядкувати себе і церковні установи. Інакше не буде ніякого пуття, а результатом цего буде заглада нації і церкви.

Ніяка політична організація не повинна вмішуватися в чисто внутрішні справи церкви. Але знова церква не може вважати внутрішними справами це, що торкається загальнонародного інтересу. Справа конкордату, щоби взяти актуальний примір, обходить не тільки греко-католицьку церкву, але весь український народ і не тільки греко-католицький, але й православний. І коли сентимент народу є проти конкордату, коли українські політичні чинники вважають його для нації шкідливим, то провідники української греко-католицької церкви не можуть і не повинні бути іншої думки, бо вони розходяться з цілим народом. Вони стають пастирями, але без овець. Хтось тут мусить помилятися і бути на злій дорозі — пастирі, або народ. Правда, у декого з владик є віра, що ними кермує боже провидіння, яке вказує їм дорогу, куди треба вести нарід, але нація не мусить цему вірити, бо ми не жиємо в часі чудес і звикли людий міряти людськими мірами. А люди, хто вони не булиби, є грішні і помильні.

Всякий авторітет, а тим самим і церковний, треба шанувати. Так поступає кожда розумна людина. Але і церква мусить шанувати авторитет народний і йому повинуватися, коли ходить о оборону нації. Тут не може бути двох політик та двох доріг. В противному случаю ніколи не дійдемо до нашої мети, а затратимо у взаїмній боротьбі свою національну церкву та погубимо нарід.

Тут мусить наступити гармонія. І вона буде певно, якщо ті, в яких руках провід, здіймуть пиху з серця, а місто пихи наллють українського патріотизму, який накаже їм: добро моєї нації, це найвисший закон для мене. А відноситься це як до провідників церковних так і світських, бо не о особи нам тут ходить, а о справу.

„ВОЗДУШНА БЛОХА."

„Воздушна блоха," так назвали Віденці літак, який мав придумати тамошній інжінір. То найменший літак на світі: крила його 7.і пів метра; можна їх замикати, тоді ширина виносить лише два м., довжина 5 і пів м., висота півтора метра, вага 100 кг., сила мотору 3 HP., бензини може взяти зі собою на пять годин. Щойно як випробують точно цей літак, можна буде ширше говорити про його вартість.

ПІШКИ ПРИШОВ ВІДВІДАТИ Б. ЦІСАРЕВУ ЗИТУ.

В Мадярщині все ще обожають цісарську родину Габсбургів і цікавляться життям б. королевої Зити. Мадярський селянин із Нірельгази Микола Ковач-Нодь забажав відвідати королівську родину, цебто Зиту й її дітий. Рішився відбути подорож до Еспанії. Але що не мав доволі грошей для подорожі залізницею, тому пішов пішки до самого Лекеїціо.

Після 50-денної мандрівки щасливо добився до ціли й поздоровив вдову короля Карла й малого наслідника престола. На Мадярщину вернувся Нодь також пішки.

НІМЕЦЬКА ВИПРАВА НА ІВРЕСТ.

У Німеччині працюють над тим щоби з кінцем червня вислати експедицію на Іверест під проводом альпейського товариства. Німці без сумніву використають засоби своїх англійських товаришів. У части пійдуть тою самою дорогою що Англійці, а дальше звернуть на незнаний досі шлях. Виправа числитиме лише десять чоловік.

ПИТАННЄ—

Курця Звичайних Цигареток

Що робить цигаретку доброю?

ВІДПОВІДЬ—

Курця Цигареток Гелмар

Легкість, арома, запах, смак, якість, ціна, все те знайдете у Гелмар.

Турецький тютюн є знаний по цілому світу як найчистіший і найславніший тютюн на цигаретки.

Пачки по 10 або 20.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

Дальша збірка:

Попередно оголошено $182.00

Дальші жертви:

Збірка в парохії св. Петра і Павла в Когус, Н. Й. 56.00

По $5.00: Сестрицтво Непор. Зачат. Пр. Д., Український Жіночий Клюб, Стефанія Шуховська.

По $1.00: Текля Мазурик, Катерина Заблоцька, Пелагія Столяр, Катер. Коник, Ева Коба, Марія Бабяк, Марія Петренко, Укр.-Амер. Горож. Клюб.

По 95 ц.: о. І. Шуховський.

По 50 ц.: Анаст. Галайин, Марія Барабан, Петро Ракочий, Ілько Зазуляк, Ольга Недільська, Анна Базар, Анна Мазурик, Зофія Колосовська, М. Лозінська, Магда Варениця, Зофія Зальопана, Анна Мазуркевич, Тетяна Бобрівець, Тетяна Муляр, Анна Мричко, Мелянія Рогожинська, Текля Говікович, Антін Афінович, Марія Малїглувка, Анаст. Люблянецька, Марія Назарко, Анна Дмитерко, Стефанія Кречковська, Василь Станько, Анастазія Кавч, Анна Кавч, Йосиф Филяк, Йосиф Гаврієля, Марія Глушко, Еліза Гончарик, Ева Ковтко, Семен Глушко, Кароліна Михаляк, Михайло Куривко, Іванна Клубко, Михайло Чубак, Павло Задра, Анна Прегонь, Розалія Рутковська.

По 40 ц.: Ева Сташко.

По 25 ц.: Катерина Посідь, Магда Гринечук, Ірена Поврозник, Ксеня Кузємська, Варвара Фіялка, Павло Шведа, Никола Тиньо, Іван Гавран, Іван Барна, Іван Дзямба, Йосиф Дзямба, Конст. Сеньчук, Анна Корінь, Анна Мадзей; Іван Вацман, Михайло Мазуля, Марія Вихованець, Анна Копча, Фил. Білінський, Марія Грацонь, Стефан Палка, Онуфр. Лешняк, Анна Костик, Петро Нищот, Парас. Глушко, Марія Шаршанович, Марія Дзямба, Анна Мадецка, Анаст. Вершигора, Ева Свист, Розалія Бабяк, Іван Перун, Анна Ковальчик, Андрій Чудрий, Варвара Филяк, Михайло Апостол, Сидор Лучкович, Гр. Габура, Іван Міруцький, Олександра Бойко, Юлія Сохацька, Лука Ядлош, Йосиф Динько, Анна Романовська, Матрона Палка.

Разом $56.00.

Збіркою занялись Вп. пані Текля Мазурик, Катерина Заблоцька; Вп. панни: Анна Кавч, Анна Прегонь.

З віча в Ню Йорку дня 17. мая 85.09

Січова Сотня 9., Вест Пулмен, Ілл. 18.00

Товариство Апостольство Молитви, Дітройт, Миш. 5.00

Товариство ім. Лесі Українки, Рачестер, Н. Й. 10.00

Пані Ірина Данилович, Елмайра, Н. Й. 5.00

Збірка в церкві св. Константина в Миннеополис, Минн. 13.60

Збірка в парохії в Емстердем, Н. Й. 54.00

(Спис оголосимо пізнійше):

Разом дотепер зібрано $428.69.

Просимо всіх, що дістали особисті листи з просьбою о поміч, не забувати, що ся поміч всетаки нам потрібна.

Ми затягнули великий довг на делегацію до Вашінгтону, якого дотепер не всилі були сплатити, через се, що гроші дотепер зібрані пійшли на кошти дороги і побуту двох делегаток у Вашингтоні. Колиб хотяй десять українських парохій в Америці віднеслись до справи так як Когус, Емстердем, які зложили дотепер $106.00, то ми не потребувалиб боятись за сплачення довгу.

Організація жінок в Америці допера почалася і ми сподіваємось, що всі Українки в Америці зрозуміють, що важний час для нас настав і візьмуться енергійно до збудовання **Союза Українок в Америці і Канаді.**

Всі посилки адресувати до секретарки Конгресового Комітету:

Mrs. Helen D. Lototsky c/o Trust Co. of N. J., Bergen 921, Jersey City, N. J.

Конгресовий Комітет.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Шкільна справа.

Українська Народня Школа м. Ню Йорку, якою заправляє з минулого року Українська Шкільна Рада, нараховує в даний час коло 450 учнів, влучаючи всі кляси, що містяться не лише в помешкані У. Н. Дому та церковній галі, але і в других околицях міста. Кінчається учебний рік і вже нині можна підвести ті результати, які одержані на полі науки. Можна з певністю сказать, що та тітанічна робота, той відданий труд, який поклала шкільна Рада та учителі в цім напрямку, принесуть добрі наслідки як для дітий, так і для родичів сих дітий. З самого початку школа була поставлена на твердий грунт. Були запрошені фахові учителі, піддержувалась добра дисципліна, дітей навчалось не лише наук, потрібних для українських дітий за кордоном, але весь час дітям прищеплювались в популярних формах ті високі ідеали, які мусять стати провідником в життю українських дітий на чужині: пошана до старших, любов до рідного краю, погорда своїм ворогом і т. п. Відвідування кляси дітьми було максімальне, себ-то, діти з охотою ходили до школи і число пропущених днів було дуже незначне. На протязі учебного року було влаштовано кількість діточих концертів та пописів, на які завжди приходило богато людий, бо програма таких концертів була дуже серйозна і виконувалась дітьми чудово, а деякі діти виявляли прямо геніяльну здібність до штуки, пісні та музики. Продовжуючи школу в цім напрямку, Українська Шкільна Рада має надію, що в слідуючім році буде коло 800 дітий, а то і ціла тисяча. Правда, приходиться на цім полі виносити богато боротьби з людською байдужністю та критичним відношенням до української школи на чужині взагалі, але відсоток таких родичів на щастя невеликий, і ми твердо віримо, що остаточний лід буде проломлений в недалекім часі. Єдине сумне явище в справі школи, це те, що богато родичів, пославши дітей до школи, гадають, що всі дальші обовязки до школи їх не обходять. О ні, далеко не все! Українська Школа є загальна справа, її творили всі родичі. Створивши школу, треба весь час її плекати як свою дитину, бо, праців, в ній вся надія на кращу будучність ваших дітий, надія і краса України. Берім примір з Жидів, Італійців та других народностий в Америці. Працюймо для школи не покладаючи рук і ми дождемось висшого типа української школи тут в Америці, як се є в других народів. В тіснім союзі родичів, управляючого апарату і учителів лежить той трикутник, який обіймає виховання дітий на порядних і свідомих Українців. Шкільна Рада праціює не покладаючи рук для школи, але й ви, родичі, не забувайте за школу, приходіть на збори, коли їх назначає Ш. Рада. В суботу, 30. травня, були призначені загальні збори, але де ті родичі, окрім тих, що завжди приходять. З 22-го червня с. р. зачинаються екзамени дітям по клясам, відбудеться три пікніки в літі, треба обговорити справу школи на будучий рік, фінансовий звіт та другі справи, яких не можна відкладати дальше а які є дуже важні. Отже, Шкільна Рада переносить ці збори на суботу, 6-го червня, в галі У. Н. Дому точно о годині 8-ій вечора, і взиває всіх родичів прийти обовязково на ці збори. Ради такої важної справи треба забути другі справи і явитися всім громадно, бо хто бажає розвитку української школи і добра своїм дітям, той, пам'ятаючи слова нашого пророка Т. Шевченка „Учітеся, брати мої", піде і присвятить час на таку святу справу, якою є наша школа.

Ілія Гузар, голова Шк. Ради.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Односільчани села Лисович коло Бані, в Долинщині, відкликуються о поміч для голодуючих.

Нужда яка шаліє по всіх закутках нашої бідної Галичини заглянула і до нашого села та і там робить спустошення так, що деякі наші щасливійші жителі боряться з голодовою смертю очікуючи з дня на день помочі від щасливійших від себе. — Листи які приходять з нашого села це голос роспуки від цих нещасливих благаючих о поміч. А ми тут в Америці справді роскинені по всіх закутках цілої Америки таки жиемо в ліпших обставинах і хотяй і нам тяжко приходиться працювати на кусник хліба, то все не повинні ми бути глухі на просьби цих з котрими ми разом зросли та однакову долю ділили.

Пишучий наколи росказав у себе дома своїм знакомим про цю біду яку переживають наші земляки так зараз присутні зложили 7 дол. щоби бодай в части прийти їм з помочю.

Отсим відзиваемось до Вас дорогі братя і сестри зі села Лисовичі!

Не відмовтесь від так благородної цілі а поможіть цим нещасним як і хто може! Для заощадження коштів пересилки прошу ласкаві жертви присилати на мою адресу а я зібрану вже суму разом зі списом жертводавців перешлю до краю, щоби її поділити поміж найбільше потребуючих.

Дмитро Ушак.

(Dmytro Ushak, 501 W. 166th St., New York, N. Y.).

Олесь Бабій.

НА СЕЛІ.

Заслонили шлях до сонця
Чорних смутків волоконця
Павутиння:
У сирі́т на віях слези,
На лані хрести з берези;
Полк чужий на роздорожі —
В грудь слова грізні, ворожі,
Як каміння.
Як вогні горять вечірні,
Чути пісні непокірні
...Ой у лузі...
Брат снує казки криваві,
Як ішли ми в гордій лаві...
У поводні поході,
Там... на Заході Сході...
Як в полон манджали в [тузі.
Тільки часом мов лелека
Вістка линe ген з далека —
Лугом бродить,
Та на хлопських стріхах в полю
Заклекоче щось про волю,
Тай відходить...
І тоді старці мозольні
Йдуть на рідні скиби [польні,
Брат до брата:
Чи не чуєш? Мой! Не лихо!
Щось там гримнуло десь [тихо...
— Що? Я чую! Не дріб- [ниця!
Десь гуде вже гаківниця...
Чи гармата?
І сідають враз на межі
(Зір їх — блискавки пожежі).
Між собою:
— Ой, давно говорять люде,
Що у нас ще зміна буде!
— Та! Дасть Бог, ще у віконце
Нам колись загляне сонце! —
— Чей! З весною! —

НАЙБІЛЬША ДЕМОКРАТІЯ В ЕВРОПІ

без сумніву сьогодня є в Швайцарії. Можна Швайцарію вважати пратипом у історичному розвитку демократії. Швайцарці від століть зберігають старанно свої традиції. Один такий звичай то рада громад ріжних кантонів на спосіб середньовічних часів — під голим небом. У малих кантонах Апенцель, Унтервальден, Глярус і Урі ще й сьогодня весь нарід кантона бере безпосередню участь у законодатній праці. Весь нарід сходиться один раз у рік на збори й голосує над предложенням законів піднесенням руки. Таке голосування відбувається на величезному міському майдані. Присутні уставляються в колесо. Самособою така безпосередна демократія можлива є лише в малих швайцарських кантонах. Змінилися вимоги громад, змінилася й ноша мешканців, але законодатні комунальні збори радять як колись давно на рінку, під сторожею величавих гір, що вінцем окружають місто, як колись їх предкам. Так прим. в Глярус нарід уставлений в колесо слухає промови посадника, який на знак своєї влади держить у руках величезний середньовічний меч. У давньому устрою гельвейських громад послугувався тим мечем грізний виконавець громадських присудів — кат. Тепер держать його менше жорстокі руки, бо й карне законодавство змінилося. Такі збори виглядають із далека вельми мальовничо, а й ціле окруження одиноке в Европі.

ЗІ СПОРТОВОГО РУХУ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

ПРИЇЗД БОРЦЯ ГАРКАВЕНКА В НЮ ЙОРК.

До Ню Йорку приїхав в неділю, 31. мая, Олександер Гаркавенко, атлет-борець українського роду.

Приїхав він з Шикаґа, що було першим його осідком в Злучених Державах. Там і боровся він з відомими в Америці атлетами, як Пластіною, Фрібергом, Владиславом Збишком, Заїкіном і другими.

Його менаджер Джек Пфефер, котрий приїхав з ним з Шикаґа, каже, що він приїхав сюди, щоби встроїти в сій околиці ряд боротьб. Каже він, що Гаркавенко важить тепер 310 фунтів й є найбільшим силачем у світі. Хто про се сумнівається, той може спробувати свої сили з Гаркавенком на публичнім „мачу". Хто після яких-небудь способів правильної атлетичної боротьби положить Гаркавенка на лопатки, тому менажер обіцює в імени Гаркавенка пять тисячів долярів.

Про приїзд Гаркавенка в Ню Йорк розписалися вже польські й московські газети. Польські газети памятають йому те, що він поборов польського атлета Владислава Збишка, а російські, відомо, називають його або українсько-московським атлетом, або таки просто московським.

УКРАЇНЕЦЬ-БОРЕЦЬ НА КУБІ.

Комітет Несення Помочі Українським Еміґрантам на Кубі пише нам, що в місті Кубі, столиці Гавани, відбувалися недавно змагання відмих борців. Були там представники всяких націй, разом щось 20. Був і представник української нації, відомий широко борець з Великої України, гр. Юрко Зарінів. Він тішився великою симпатією серед кубанського громадянства. Боротьби йшли через 7 неділь, за короткий час комісія виключила всіх атлетів, що не виказали відповідної вправи й досвіду. На прикінці визнано найкращими 7 атлетів. Зарінів не дістав, правда, першого місця, але всеж таки дістав він почесне. Сим Українці показали, що й на полі спорту вони не лишаються позаду других народів.

ОЛЕКСАНДЕР ГАРКАВЕНКО,
відомий силач-борець українського роду, що недавно приїхав на пописи до Ню Йорку й околиці.

ЖАРТИ

Учитель на прогульці до учеників, що купаються: Колиб котрий з вас утонув, хай дасть мені знати.

Пішов до чорта. — Чи ви представили рахунок свому довжникови? — питається адвокат клієнта.
— Так.
— І що він на те?
— Він сказав, щоби я йшов до чорта.
— А ви що зробили?
— Я прийшов до вас, пане меценас.

В пекаря.
Хлопець: Прошу дати один бохонець хліба.
Пекар: Білого чи темного?
Хлопець: Всеодно, бо то для сліпого.

— Даю вам сто франків. Запровадьте мене на Пік ді Міді.
— За таку ціну не можу вам, пане, показати всі небезпечні місця, з яких можна впасти.
(„Ле Мерль Блян", Париж.)

Невідоме про Діогена.
Діогенес старався конче найти чесного чоловіка і світив за таким по всіх углах і кутках. Уже здавалося йому, що він недалеко ціли, як ненадійно його приятель і сусід підійшов до нього й викликнув: „Коли вже нарешті віддаш мені мою ліхтарню!"

Між товаришами. А: Женюся з Марійкою, то чудова дівчина. **Б.:** Товаришу, я вважаю моїм обовязком перестерегти тебе. **А.:** Чому? **Б.:** Про неї йде зла слава. **А.:** То неправда! Женюся таки з Марійкою. **Б.:** Я напевно знаю, що вона має двоє дітий. **А.:** (обурений): Від мене ні! Слово чести, ні!

— Бачиш, отсе бюрко з семого століття купив я в антикваря. Цікавий я, відки воно походить.
— Я знаю, від столяра з нашої вулиці.

Між злодіями.
І. злодій: А то драби, вкрали мені годинник! **II. злодій:** А був дорогий? **І. злодій:** Ні, але то була дорога для мене памятка, бо ще мій дідо вкрав його і я дістав його в спадщині.

В розгарі красномовности.
Гість: Що, за таку погану кімнату десять долярів! Алеж то нечуване!
Власник готелю: Даруйте, пане, ціна відповідає збільшеним коштам. Все, що треба ужити, подорожіло на сто процент, навіть порошок проти насікомих.

При виборах німецького президента жартівливі люди, замісць писати імення кандидата, виписували менше або більше влучні жарти. У м. Кеслін якийсь виборець, що видно є дуже під жіночим пантофлем, у чистій рубриці виписав таке: „Усіх цих панів кандидатів я не знаю — голосую на мою стару, вона вміє правити."

Наші діти. Бабуся очікує народин внука й оповідає шестилітньому Івасеви байку про бузька. Хоч хлопчик уже чув від батька й матери, що буде мати ще або братчика або сестричку, — вислухав терпеливо бабусину байку про бузька. Але як бабуся скінчила оповідати, біжить мерщій Івась до батька й каже: „Ну, хотів би я знати, що то бабуся сказала би, як би то їй так народилася дитина, вона того зовсім не розуміє!"

Селянин прийшов до міста й глядить довго на радіо-антени понад улицями. Запримітив це полісмен і питається, чому селянин так довго вдивляється.
— А, — каже селянин — я хотів би знати, як то ці люди вішати будуть так високо білля на цих шнурах.

ПСИХОАНАЛІТИЧНА ПРИЧИНА ВЕГЕТЕРИЗМУ.

Англійські часописи подають, що психольоґ д-р Давід Форсіт у відчиті „Дієта й психольоґія" „розвязав" нарешті загадку, чому так богато людий є веґетеріянами. Оповідає, що одна дитина дуже злякалася пса, який пустився за нею, бо думала, що він хоче її зїсти. З того часу дитина відчувала смертельний жах, коли бачила, що хтось убив якесь жиюче сотворіння. За ніщо в світі не взяла би була кусень мяса до уст. З тої дитини виріс пізній ше веґетаріянин. „То психольоґічний корінь веґетаризму. Понайбільше веґетеріянів подає як причину, чому не їдять мяса: то тому, щоби не відбирати життя жиючій істоті. Понайбільше веґетеріянів у дитинстві самі боялися, щоби їх не зїли."

СКІЛЬКИ АЛЬКОГОЛЮ ВИПИВАЮТЬ У ШВАЙЦАРІЇ.

Найновійша статистика виказує, що в Швайцарії випивають алькоголю найбільше з усіх держав Европи. А саме сім і пів літри річно на одного мешканця. Не знати, чи зачислено тут і туристів, яких Швайцарія має дуже багато.

ПЛЕКАННЯ КУРЕЙ — ТО ОДИНОКЕ ЩАСТЯ.

Принц Ерик, син данського принца Вальдемара, ожений з панною Бут, плекає в Каліфорнії величезну фарму курий. Ходить сам коло 3000 білих „італіянок". Недавно відвідав принца один журналіст і спитався: „Чи не жалко вам колишнього двірського життя?" „Ні, не жаль. Ніщо більше не бажаю, лише таке рівномірне життя. Праця, яка для чоловіка є цікава, одинока може принести щастя."

ЩУКА, МИСТЕЦЬ У ГОЛОДУВАННЮ.

То вже загально звісно, що деякі звірята можуть жити без поживи цілі тижні а навіть місяці. Верблюди жиють без води шість тижнів, великі змії цілий рік можуть обійтися без поживи. Багато инших звірят уміють перезимувати без поживи. В новітних часах переконалися вчені на досвідах, що і риби видержують довгий час без поживи. Передусім щука. Бували випадки, що щука жила без поживи 2—3 місяці, а все таки після цілої голодівки була ще доволі товста. Німецька газета „Умшав" (Огляд) подає навіть один примір, що щука прожила без ніякої поживи більше місяців.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".